

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Адреса:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

The Provincial
Library
City

UKRAINIAN LABOR NEWS

Address:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

PIK VI.

Ч. 22.

ВІСНОК, 11-МАРТА 1924.

WINNIPEG, MAN.

TUESDAY, MARCH 11th, 1924.

No. 22.

VOL. VI.

ГРЕЦІЯ ВИЗНАЛА РАДЯНСЬКІ РЕПУБЛИКИ

С П'ЯТОЮ ЄВРОПЕЙСЬКОЮ ДЕРЖАВОЮ, ЩО ПРОТЯГОМ ОСТАННІХ КІЛЬКОХ ТИЖНІВ ВИЗНАЛА ССРР.

МОСКВА, 9. марта. — Греція визнала радянське правительство як де-юре (правне) правительство Союза Соціалістичних Радянських Республік. Це оповіщення зроблено тут сьогодні. Делегати Злученої Преси з Берліна доносять, що документи, на підставі котрих Греція визнала радянське правительство, мали бути підписані в Берліні.

Греція є п'ятою з ряду європейських держав, що протягом останніх кількох тижнів визнала Союз Соціалістичних Радянських Республік. Першою державою, що визнала С.С.Р.Р., була Велика Британія, другою Італія, третьою Норвегія а четвертою Австрія.

ГРЕЦЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ЗРЕЗИГУВАЛО ПІД НАПОРОМ РЕПУБЛІКАНЦІВ.

ЛОНДОН, 9. марта. — Грецький кабінет зрезигнував під напором республіканської військової групи, яка домагається негайного проголошення республіки. Таку відомість приносить депеша новинарської агенції з Атен.

Кабінет Кафандіаріса зівстав сформований 11. січня ц. р. на місці уступившого кабінету Венізелоса. Від него ждали повалення династії Глюксбургів і проголошення Греції республікою, але прем'єр Кафандіаріс обстоював при тім, щоби судьбу династії вирішити народне голосування. Опозиція проти прем'єра складалася з республіканських послів і великої частини армії.

ГОЛОВА РАДЯНСЬКОЇ ДЕЛЕГАЦІЇ ОЛ. ЯЗИКОВ ПРИБУВ ДО КАНАДИ.

Радянська торговельна делегация в Канаді буде вести торговельні зносини також зі Злуч. Державами.

СТ. ДЖАН, Н. Б., 10. марта. — А. А. Язиков, представник Союзу Соц. Рад. Республік до Канади, його син В. А. Язиков і Н. Н. Кострицин, секретар радянської торговельної делегации, прибули тут на кораблі "Montrose".

ЛОНДОН, 8. марта. — Олександр Язиков, голова радянської торговельної делегации до Канади, який задержався був в Лондоні через свою недугу, вже відплив до Канади.

Кажуть, що радянська торговельна делегация буде вести торговельні зносини не лише з Канадою, але й зі Злученими Державами, куди тепер не має доступу радянська місія. З Монтреалу до Нью-Йорку є досить близько і радянській делегации в Канаді можна було вести торговельні зносини з американськими фірмами.

МАЙНЕРИ НОВОЇ СКОШІ ВІДКИНУЛИ ЗАКЛЮЧЕНУ УГОДУ З КОМПАНІЄЮ.

"Юнайтед Майн Воркерс оф Америка" можливо зовсім відмовляється з провінції Нової Скошії.

ГАЛІФАКС, 8. марта. — Підчас переведеного в четвер референдум майнерів Нової Скошії перегосували майже двома голосами до одного проти прийняття нової угоди, яку заключили минулого місяця в Монтреалі представники 26. дистрикту "Юнайтед Майн Воркерс" і "Бритіш Емплаер Стіа Корпорейшен". Проти прийняття нової угоди було 5617 голосів, за прийняттям 3.145 голосів, разом 8.762 голоси.

СІДНІ, Н. С., 8. марта. — Наколи не зайде щось такого, що змінить четверговий референдум проти монреальської угоди в справі платні, коія "Юнайтед Майн Воркерс" можливо зовсім відмовляється з Нової Скошії. Так було заявлено віурядомо вчора в Галейс Бей. Монреальська угода зівстала одобрена президентом майнерської юнії Луїсом.

Віцепрезидент "Домініон Коал Ко." заявив представникови Канадської Преси, що компанія буде платити майнерам таку платню, яка є зазначена в угоді.

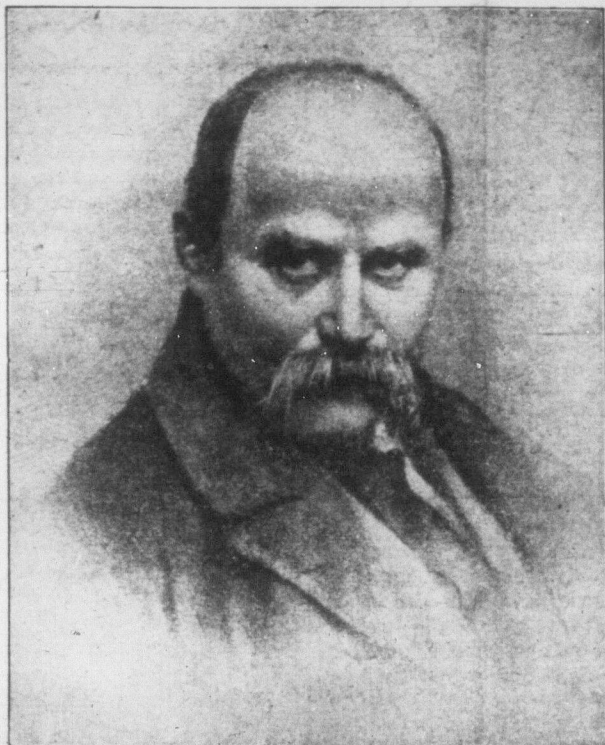
МЕКЛАКЛЕН ОДОБРЮЄ СТАНОВИЩЕ МАЙНЕРІВ.

НЮ ГЛЕСГО, Н. С., 8. марта. — Майнери Нової Скошії поступили правильно, відкинувши монреальську угоду в справі платні, — заявив тут Джеймс Б. МекЛаклен, освободжений провідник майнерів, на устроєнім для него прийнятті.

МАЙНЕРИ З ЕНТУЗІАЗМОМ ВИТАЮТЬ МЕКЛАКЛЕНА.

СІДНІ, Н. С., 8. марта. — Сотки майнерів по цілім Кейп Бретоні не йшли вчора до праці, щоби віддати честь своєму провідникови Джеймсови Б. МекЛакленови, який повернув з визинці в Дорчестер. Помимо уливного дощу, коли потяг вівачвчасним ранком в майнерський район Кейп Бретон, майнери і горожане на різних стаціях облягали вагон, в котрім находився МекЛаклен.

В 63 РОКОВИНИ СМЕРТИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА 1861 — 1924.

Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте —
І вражою, злою кровю
Волю окупіте.

І мене в семі великій,
В семі вольній, новій, —
Не забудьте споминути
Не злим тихим словом.

АНГЛІЯ І ФРАНЦІЯ ПРОТИ ЗНЕСЕННЯ КАЛІФАТУ

Знайшли нового каліфа в особі короля Гуссейна з Геджазу.

ПАРІЖ, 6. марта. — Повалення султана Абдула Меджіда (каліфа-намісника Магомета) і прогнання його Ангором зовсім певно матиме поважний вплив на колоніальну політику Англії і Франції, двох найбільших державних сил в магометанському світі. Не виступаючи Абдул Меджід весті на потяг, щоб відіхати на вигнання, як вже проголошено двох кандидатів на його місце, а ними є султан Марокко і король Гуссейн з Геджазу. І це не є випадково, що першим з них опікується Франція, а другим Англія. Згадують ще й третього можливого кандидата, еміра Афганістану, але цей, на думку дипломатів, має малі шанси.

Французи, розуміється, звернули свою увагу на султана Марокко, який вже й так уважається духовним провідником народу своєї країни. Многї паризькі часописи нині домагаються, щоб французьке правительство негайно підприняло кроки, аби забезпечити визнання його, як голови усіх магометан, бо кажуть, що британський заграничний офіс буде старатися поставити на цій позиції Гуссейна. Преса навіть подає, що маршалок Луаутеу, французський генерал в Марокко, відідав вже чогось султана.

Дехто з французьких політичних обсерваторів думає, що сам Мустафа Кемаль хоче стати каліфом, але преса, що стоїть близько правительства, цієї думки не поділяє. Не думають також, що Велика Британія буде пробувати встановити поваленого султана Єгіпту, якому годі було-б взяти на себе провід над мусульманами.

Мусульмане Транс-Йорданії проголосили Гуссейна каліфом.

ЕРУСАЛІМ, 7. марта. — Король Гуссейн з Геджазу прийняв каліфат, запропонований йому мусульманами Мезопотамії, Транс-Йорданії і Геджазу. Наслідком цього він зівстав проголошений каліфом, як про це заявляє правительство Транс-Йорданії. В заяві цього правительства висловлена надія, що й інші арабсько-мусульманські країни визнають також Гуссейна головою ісламського світа.

З БОРОТБІ РОБІТНИКІВ НЕ РОСІЯ -- АЛЕ СОЮЗ В МАЙНІ ЗАСИПАНО 175 РОБІТНИКІВ.

МАЕНС, Німеччина, 8. марта. — В боротьбі між робітниками а поліцією в одній фабриці в Людвігсгафен убито трох робітників а 38 ранено. З поліції ранено п'ятох. Поваються поважного клопоту. Одного робітника убито в четвер а 20 ранено, коли фабрика замкнула свої двері, зьлокавтувавши 20.000 робітників.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СТРАЙК ПРИ БУДОВІ КОРАБЛІВ.

БЕРЛІН, 7. марта. — На корабельних заводах в Гамбургу, Бремені, Лібеку і Штеттині проголошено генеральний страйк.

ДОКОВІ РОБІТНИКИ ГАМБУРГА ЗА СТРАЙКОМ.

ЛОНДОН, 10. марта. — Нишня депеша з Берліна до "Експендз Телеграф" каже, що докові робітники в Гамбургу перегосували вийти у вівторок на страйк.

ФРАНЦУСЬКИЙ ФРАНК ПАДЕ В ДОЛІННУ.

ПАРІЖ, 7. марта. — Вчора вечером французський франк спав нагло до 25.40 за одного доллара.

Нечуваний спадок франка послужив після заяви Банку Франції, що циркуляція банківотів збільшилася протягом минушого тижня до поверх 900 мільонів.

КРАСНОШЕКОВ ДІСТАВ 6 РОКІВ ВЗІННИЦІ.

МОСКВА, 10. марта. — Олександр Красношечков, бувший адвокат в Шікаго і донедавна директор тутешнього Промислового Банку, зівстав засуджений на шість років взынці за надування фонду банку. Його брат Яков і три інші особи дістали короткі присуди за звязок з банківим скандалом.

22 БАНДИТІВ ЗАСУДЖЕНО НА СМЕРТЬ.

МОСКВА, 7. марта. — В Мінську засуджено на смерть 22 бандитів, що минушого жовтня напали були близько польської границі на експрес Варшава—Москва і обрабували на нім дипломатичних кур'єрів. Провідник бандитів, бувший польський полковник Моніх, утік.

АТЕНІ, 10. марта. — Оповіщено тут сьогодні, що бувший грецький прем'єр Венізелос вийхав з Атен. Загально вважають, що він поїхав до Парижа.

ТУРЕЦЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ НА МІСЦЕ КАЛІФАТУ.

ЛОНДОН, 10. марта. — Мустафа Кемаль Паша, президент Турецької Республіки, повідомив магометанських провідників в Індії, що від тепер каліфат буде персоніфікований (усобілений) в турецькій парламенті. Кемаль Паша зробив це оповіщення, коли повідомляв про знесення каліфату.

МОСКВА, 19. лютого. — Всі дипломатичні представники чужих держав в Москві дістали від народнього комісаріату заграничних справ С.Р.С.Р. ноту з просьбою уживати в урядовій кореспонденції тільки терміну — "Союз Радянських Соціалістичних Республік", або коротко "С.Р.С.Р.", а не назви "Росія".

АРЕШТОВАННЯ ЯПОНЦІВ У ВЛАДИВОСТОЦІ.

МОСКВА, 7. марта. — Донеся з Владивостока подають, що 20. лютого Китайці напали на російське село, після чого прийшло до кровавої боротьби, в якій російська поліція убила 30 китайських жовнів.

Ишня депеша з Владивостока каже, що 30 Японців, які остали у Владивостоці після того, як там замкнуло японський консулят, зівстали арештовані під замітом шпіонаж.

В ковальні вугля в Кеста Гейт, Юта, (в Злучених Державих) стала мнущою суботи вечером велика експлозія, яка засипала 175 майнерів. Дотепер витягнуто з майни 31 трупа. Нема надії, щоби з засипаних остав хто живим. Причина експлозії невідома.

ПОМЕР ПЕРШИЙ СЕКРЕТАР ДОМ. ПАРТІИ ПРАЦІ.

Джордж Барло, перший секретар Домініальної Партії Праці, який то уряд він займав через більше як чотири роки, помер минушого четверга в Кінг Джордж госпіталі в Вінніпегу. Барло мав 42 роки і прибув з Англії в 1913 р. Він належав до карпентерської юнії і був активним членом Партії Праці.

Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісти"!

З ПРИВОДУ 63 РОКОВИНИ СМЕРТИ ТАРАСА Г. ШЕВЧЕНКА

СТАРАННЯМ ДРАМАТИЧНО-СПІВАЦЬКОГО ГУРТКА ПРИ ВІДЛІЛІ СТОВ. У.Р.Д. В ВІННІПЕГУ

— відіграється —

В СУБОТУ, ДНЯ 15-ГО МАРТА Ц. Р.
В УКР. РОБ. ДОМІ В ВІННІПЕГУ

дуже гарну драму відомого поета Т. Г. Шевченка п. н.:

Назар Стодоля ВЕЧЕРНИЦЯМИ

РІЧ ДІЄТЬСЯ В XVII. ВІЩІ КОЛО ЧИГИРИНА В КОЗАЦЬКІЙ СЛОБОДІ НА РІЗДВО В НОЧІ. — ДРАМАТИЧНО-СПІВАЦЬКИЙ ГУРТОК ПРОСИТЬ ПРИБУТИ НА ЦЮ ВИСТАВУ ЯКНАПЧИСЛЕНІШЕ.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.
ЦІНИ МІСЦЬ: 55, 40 і 27 ЦЕНТИВ.

Тикети можна набути кожного вечера в Укр. Роб. Домі, а в день представлення при касі.

СТАРАННЯМ ДРАМАТИЧНО-СПІВАЦЬКОГО ГУРТКА ПРИ ВІДЛІЛІ СТОВ. У.Р.Д. В ВІННІПЕГУ

— устроюється —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 16-ГО МАРТА Ц. Р.
В УКР. РОБ. ДОМІ В ВІННІПЕГУ

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

ВСТУП ЗА ДОБРОВОЛІЙНИМИ ДАТКАМИ
ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.
ПРИХОДІТЬ ГРОМАДНО НА ОЗНАЧЕНИЙ ЧАС!

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Published three times a week by the Ukrainian Labor News Ass'n. Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man. Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. Видає Стіваришення "Українських Робітничих Вістей". Передплата на рік \$4.00. Адреса: UKRAINIAN LABOR NEWS Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

Непоміщені в газеті рукописи не звертаються, хіба що дописувачем вказано адресу, що бажано звороту своєї рукописи на випадок її непоміщення та залучити поштову марку на її пересилку.

ТАРАС ШЕВЧЕНКО --- БОРЕЦЬ ЗА ВИЗВОЛЕННЯ БІДНОТИ.

Залишив нам Шевченко безсмертну книгу своїх творів "Кобзар" і ця книга збудила український народ з віковичного сну, на цій книзі виховувалися наші батьки і ми, ця книга дала нам назад потоптане і зковане московськими царями і польськими панамі імя. І в сьогоднішніх часах славлять Шевченка всі: робітники, селяне, а навіть пани-багачі та засліплені патріотичною дурійкою люди. І всі присягаються, що Шевченко їх. Користуючи з того, що імя Шевченка святе для широких мас, патріотичні угруповання послугуються цим іменем для використання невідомим людям, влаштовують Шевченківські свята, концерти, та називають цим великим іменем свої жалюгідні товариства.

Тимчасом творчість Шевченка, яка разом є революційною діяльністю його, аж надто ясно доказує, що він був борцем і співцем бідного українського народу і цілий час був безпощадним ворогом багатих. Сьогоднішні прислужники капіталу й буржуазії, що звать себе "патріотами" і для особистої користі вдають з себе приятелів робітників та бідних селян, промовчують, що Шевченко цілий час свого життя накликавав українську бідноту до боротьби з царизмом і панською владою.

Ще більше! Ці люди, що скрізь говорять, неначе ко мунізм і жидівська видумка останніх літ, промовчують ясні слова великого Шевченка. В 1858 році, Тарас Шевченко написав в лютий довгий твір, (відомий нам тепер тільки з повного видання його творів), під наголовком: "Прогуляк з приємністю та й не без моралі". В цьому творі Шевченко між іншим пише так:

"Ідея комунізму, не сама тільки пуста ідея, не голос вопіючого в пустині. Вона цілком здатна до справдішого прозаїчного життя. Слава та шана борцям за нову цивілізацію!"

Ці слова доказують найкраще, що Шевченко видавав честь і славу комуністичній ідеї, як одній ідеї визволення працюючих мас. Наші "патріоти" хотять бачити Україну з гетьманом або панськими порядками, а Шевченко мріяв про українську державу, "без хлопа і пана", про селянсько-козацьку республіку, щось подібного на теперішній радянський устрій, тільки в тих часах він не міг ще ясно висказати цього, бо тип радянських республік видигнула аж соціална революція в недавніх часах.

В творах Шевченка ми находимо тільки оборону бідного, закріпощеного панамі українського селянства. Шевченко цілий час мріяв про визволення бідноти і не раз зазначає, що селянин буде тільки то свідомий, як з панів не стане й сіду на Україні.

Козаків Шевченко хвалить, але не всіх. Хвалить тільки тих, що борються за визволення бідних — поневодених, проти панів та царів. Часто українських гетьманів він проклинає за їх пансковатість, за їх продажність.

Рабі, паніжкі, грывь Москви, Варшавське сміття пані пани, Меновельможі гетьмані!

Так каже Шевченко про українських гетьманів, які витирали двори московських царів і варшавських панів, та торгували бідним народом, як в наших часах різні Петлюри.

А про Хмельницького пише:

Як би ти, Богдане, паній... І предпродавлений, козачий Розумий батьку! І в смердячій Жидівській хаті-б похмелінсь. Ага-б в кадузі утопивсь, В багні санітаріям.

Або ще инакше:

Крані крані крані! Крані Богдані крані, Та повиз у Київ Та провад зазідай Той крані, що накра...

Однакові для Шевченка, чи пан чужого походження, чи Українець. Пан кожний однаковий. Тому й пише Шевченко про таких Українців, що: "гірше Ляхів, свої діти Україну розпинають".

Ціле своє життя був Шевченко непримиримим ворогом царизму, ненажерливих панів, лицемірних чорноризників і замаскованих — запроданних патріотів. Він був цілий час борцем за визволення бідноти, закріпощеного селянства і за це тяжко терпів, за це передчасно зайшов в могилу. Але українські робітники й селяне, найкраще розуміють слова Шевченка та його велику революційну діяльність, тому й шанують його глибоко. На Радянській Україні, на тій вимірній Шевченком Україні "без хлопа і пана", день його смерті 11. марта, є великим державним святом кожного року.

Розумів теж Шевченко дуже добре, що головним чинником темноти, крипацтва і поневолення української бідноти є релігія. І він в своїх творах в найгострішій формі ганьбить тих, що при допомозі релігії обманюють працюючі маси. Він щось інше радить своєму мешчому братові. Замість релігійних забобів, Шевченко каже:

Просвітісь! Будем брате, З багряниць онучі драги, Ляльки з кадузі закуряти, "Звасенням" ніч топити, Кров'язам будем брате, Нову хату замітати.

А болячки над нуждою, над поневоленням широких працюючих мас, Шевченко питає бога, який, по твердженням релігії, має всевидюче око:

ТАРАС Г. ШЕВЧЕНКО (маловідома фотографія).

А ти, Всевидюче око! Чи ти дивилося з висока, Як сотнями в кайданах гнали В Сибір невольників святих, Як мурдували, розпинали І вшари? А ти не знало? І ти дивилося на них І не осалало? Око, око! Не дуже бачиш ти глибоко! Ти спиши в кюветі...

Слова ці найкраще доказують, що Шевченко боровся теж і проти релігійної засліпленості, яка була на перешкоді до визволення. Бо при допомозі релігії, пани найкраще обманювали і обманюють бідних. — Так всі ми браття во Христі! — кажуть темним, але промовчують, що один брат во Христі ціле своє життя горює і пухне з голоду, а другий ціле життя дарує і роскошує.

Умруть Ще не азачі царята — І на оновлений землі Врага не буде, супостата, А буде син і буде мати, І будуть люди на землі.

Так врів Шевченко в нове життя, яке по його думці мусіло прийти і в якому не було-би місця царям, панам і не було-би поневодених. Деякі місяці перед своєю смертю, Шевченку дивлячись на царські палати в Петрограді, що розляглися над річкою Невою, писав:

Як би Не похиздилися раби, То не стояло-б над Невою Осих осквернених палат. Була-б сестра і був-би брат, А то... нема тепер нічого: Ні бога навіть, ні пів-бога...

Також вмів молитися Шевченко, але молився ось як:

Царі! кровавих шинкарів, У пута куті окуй, В склепу глибоким замурай! Трудищим людам, всебагачі, На їх оскверненій землі Свою ти сіду нинішню!

А до несвідомих селян, Шевченко гордо кличе:

Молись правді на землі, А більше на землі нікому Не поклоніться! Все брехня: Пови я царі!

Твори Шевченка переповнені плачем над долею бідних сиротів, обманених дівчат-покриток, та беззахистних вдович а також жалем до безправства й насильства панів над бідним працюючим людом. Ніде не найдемо в творах Шевченка хоч-би одного доброго слова про багатів, про панів. Шевченко має проти них тільки вогненне слово бунту! Революційність Шевченка скерована проти всякого насильства над бідними і одинока мрія його була, щоби всі були вільними і рівними.

Роботним рукам, Роботним умам, Думать, сить, орать, І поспіє жать...

Так твердив Шевченко і по його бажанню українська біднота пішла кривим шляхом до свого повного визволення. Сповнилися великі пророцтва Тараса. Україна стала вільною, а з панського і царського пановання не стало й сліду. Сталося так, як відчував Шевченко панам:

Буляки Та кропива, а більш нічого! Не виросте над нашим трупом! І стане купю на купі Смердячий гній, — і все те, все Потроху вітер рознесе...

Любов Шевченка до України, до того бідного-поневоленого чужими й рідними панамі та підпанками народу, була безмежна:

Як ти люблю Мою Україну убогу, Що пролягла святого Бога, За неї душу погублю!

Ось любов до української бідноти! До убогої України, до України не панської, не гетьманської, а убогої.

Хотілося-б зізнати оскому На коронованих главах, На тих помазанних богах...

Так глибоко ненавидить Шевченко катів бідноти. До тих, що моляться і разом деруть шкіру з бідного, Тарас каже:

Кричите, Що Бог создав вас не на те, Щоб ви неправді поклонялись, І хизитесь, як і хизлялись, І знову шкуру дерете З братів незречих, грецькох...

Ох, як би так сталося, щоб ви не вертались, Щоб там і захаля, де ви поросали!

До українських патріотів, що сиділи за границями України і перемелювали з порожного в пусте, Шевченко каже:

Огульки, не чуєте, Кайданами мюютьесь, Прадаю торгують... Бенкетуйте в Парижі? Погащі погані! Що розлили з річку крови Та в Сибір загнали...

Як прекрасно підходять ці слова й до сьогоднішніх українських патріотів, які — "кайданами мінюються, правдою торгують" і "в Парижі бенкетують".

Всім насильникам Тарас віщим голосом казав:

Скаменіть! будьте люди, Бо лихо вам буде: Розкошуйте незабаром Законні люди: Настане суд! Заговорить І Дипро, і гори, І потече сто ріками Кров у синє море... Церква домовина Розвалиться, а з-під неї Встане Україна.

І встала Україна з-під домовини церкви. І "потекла сто ріками кров у синє море"... Україна вільна, Україна робітничо-селянська. А поза її кордонами шляються недобитки — панства, і чорноризці на гаум та сором осквернюють великого революціонера Шевченка.

Правять по ньому панахида. Самі не вірять, а правять, щоб туманити темних більше. В димах кадила і з хрестами вимовляють імя того, який казав:

Молись правді на землі, А більше на землі нікому Не поклоніться! Все брехня: Пови я царі!

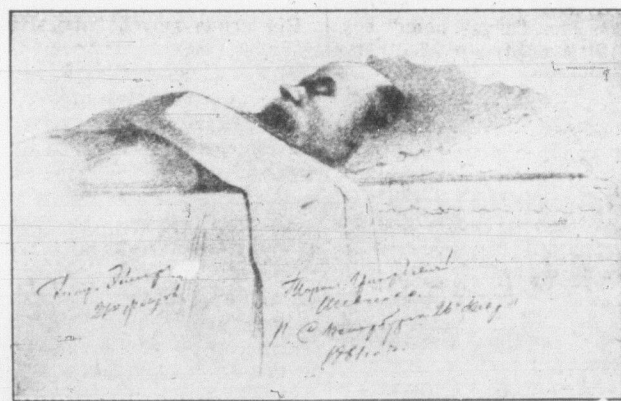
Для особистих користей ті люди поважуються осквернювати безсмертного Шевченка своїми панахидами і ніби не знають, що Тарас писав:

Кати! Собаки без очей, скажені, Ви не бачите! Землі Бете покони, за хрести Ховатесь од сатани, І просите з-тиха Супостатам християнам То чуми, то лиха, То всякого безголов... А вте по закону... А бодай вас! Та шур-же вам, Новим фараонам І кесарям людодам!

Однак робітництво і бідне селянство, якого борцем був Шевченко, гідно і з найбільшою повагою та ширістю шанує його пам'ять. І тямить кожне велике слово свого невмірущего оборонця.

Учітесь брати мої! Думайте, читайте, І чужому научайтесь, Своєю не цурайтесь!

Цей заповіт Шевченка ми сповнюємо. Бо в ньому наша сила, наша будучність.

ТАРАС Г. ШЕВЧЕНКО В ДОМОВИНІ, малюнок олівцем художника Петра Айснера.

НА РОКОВИНИ.

Не він один її любив. Віддавна Україну Поети славили в піснях, Немов красу-дівчину.

Від неї переймали сміх, І жарту, і таночки, І байки, немов квітки, Сплітали у віночки.

Той в ній давнину покохав, Той мріяв молоденьку, Він перший полюбив її, Як син кохає неньку.

Хоч-би була вона стара, Сумна, змарніла, біда. Для сина вірного вона Єдина, любя, рідна.

Хоч-би була вона слапа, Каліка, недоріка, — Мов рана ятриться в ньому Любов його велика.

Україна бачила не раз, Як її закохали Над вечір забували все, Про що співали вранці.

І, взявши дар від неї, йшли До иншої в гостину; Вони не знали, що то є Любити — до загину.

Він перший за свою любов Тяжкі дістав кайдани, Але до скопу їй служив Без зради, без омани.

Усе знесла й перемогла Його любови сила, Того-ж великого вогню І смерть не погасила.

Леся Українка.

Товариші! Передплачуйте "Українські Робітничі Вісті" самі і інших захоочуйте! Вирівняйте залегу передплату! Поширюйте свою газету між укр. робітниками й фермерами!

КОМУНІСТИ В КОНЦЕНТРАЦІЙНИХ ТАБОРАХ.

Німецька комуністична партія опублікувала статтю, в якій наведено жахливі подробиці про білий терор в Німеччині та жорстоке переслідування комуністів. В цій статті, опублікованій в "Іманіте", повідомляється, що концентраційні табори, котрі були організовані підчас війни для катування сотень тисяч "ворожих" солдат, привезені в порядок бачими генералами Німеччини.

Комуністів, робітників с.д., одним словом, всіх тих, котрі належать до лівих партій і не хотять користися диктатурі генералів, просто на просто арештовують і часто навіть без жадного наказу "спроваджують до концентраційних таборів. Зараз їх існує кілька. Комуністична фракція в райхстазі та ландтазі протестувала проти цього скандалу. Але міністер внутрішніх справ Німеччини, ані міністер внутрішніх справ Прусії с.д. Зверніть навіть не відповіли на ці протести.

Німецька комуністична преса зараз заборонена, а с.д. газети мовчать про жахи, що відбуваються в таборах, і тому широкі маси не можуть знати про ці правди.

Концентраційний табір, про котрий говорено останніми днями є "Зенселагер". В цій таборі коло 200 в'язнів. Три чверті їх належить до комуністів. 50 з цих в'язнів були арештовані в різдвяні свята, — відірвані від своїх родин і позбавлені волі без жадної підстави. Багато товаришів до цього дня не знають мотивів їх арешту. Крім цих 200 робітників та борців за робітничу справу і урядовців комуністичної партії в цій таборі сиділо ще 25 сепаратистів а кілька спекулянтів і лихварів. Спекулянти після протесту були перевезені ніяким домо куди в гарних автомобілях.

Поводження з в'язнями "Зенселагера" жахливе. Червоний хрест, "зворушений" становищем в'язнів, хотів був прийти на допомогу, але поскільки в'язні робітники, котрі не мають ані пфеніга, він нічого не зробив, бо в'язні не мають платити 50 пфенігів в день. Жінки та діти в'язнів не мають засобів ї, колиб вони не мали підтримки "червоної допомоги", вони були б присуджені на голодують смерть. Диктатура військових та поліції намагається визискувати злидність тих, що на волі. Часто "натиском на родини" обіцяюко звільнення чоловіків, пробують примушувати жінок спалити на них в напрямі припинення комуністичної агітації. Пробують навіть доводити жінок до зради за гроші.

Родичам в'язнів трудно відвідувати "Зенселагер", через великі кошти подорожі. І навіть, коли вдається зібрати потрібні кошти, жінка ув'язненого після кількох годин подорожі може розмовляти з чоловіком лише чверть години. Крім того заборонено посылати, або приносити будь-які харчі в'язням.

Останній пілком відірзаний від світу. Іх переписка перчитується.

Варту також сказати, як арештовують та приводять до концентраційних таборів активних робітників-революціонерів. В більшому числі випадковий арештують без жадних мотивів. Особливо жахливий випадок трапився в Оснабрюці. Члени соціал-демократичної партії видали кілька робітників, котрі підготували оборону проти Людendorfskoї змови. Список цих робітників було послано військовій владі, котра їх арештувала. Коли арештованим було відмовлено в подання мотивів арешту, вони об'явили голодовий страйк на протязі одної з п'ятигодини доби. Лише після цього було в'язням дозволено на арешт і з них довідалися, що арешт зроблено після доносу соц.-зрадників військовій владі.

Докладі будете стягати І кров невинну розливати Людей убогих, а багатим Судом лукавим помагати. Тарас Шевченко.

ПОЕТ-БУНТАР.

Українське робітництво й селянство святкує нині 63-ту річницю смерті свого великого поета-бунтаря Тараса Г. Шевченка. А найбільше торжественно святкує цей день українське робітництво й селянство на вільній Україні, на Україні "без хлопа й пана".

Імя Тараса Шевченка тишить великою пошаною серед трудових мас України, що визволилися з довголітньої царської неволи. Портрети Т. Шевченка пишаною на Україні по всіх державних і наукових установах поруч з портретами Карла Маркса й Леніна. Його "Заповіт" лунає поруч з "Інтернаціоналом". Його могилу, яка стала тепер святею для цілої трудової України і землі довкола неї взято під державний догляд. В Києві тепер саме задляються будувати йому пам'ятник на тім місці, де колись стояв пам'ятник цареві Олександрові II.

Так, свобідна Радянська Україна буде величаво святкувати річницю смерті поета-бунтаря, що в час шаленої панщини, в час жорстокого панування царя-ката і ласчої аристократії, кинув серед працуючої маси України огненне слово протесту, слово бунту проти тої несправедливості, яку вони перенесли на собі і яку з самого дитинства й до самої смерти переносив сам Шевченко.

Родився Шевченко 25. лютого (старого стилю) 1814 р. на Київщині в селі Моринях, Звенигородського повіту, а дитині роки провів в селі Кирилівці, того самого повіту. Родився в кріпацькій сім'ї. А в дванадцять літ лишився вже круглим сиротою.

Про свої дитині літа і про панщину, яку оскрипта його, Шевченко каже так:

Там неволя,
Робота тяжка...
Там матір добру мою
Ще молодую у могилу
Нужда та праця поховала.
Там батько плачучи з дитиною
(А ми мали буян і голя),
Не втерпіти лихої долі,
Умер на панщині... А ми
Розділися межи людьми,
Мов мишенята. Я до школи
Носити воду школярям,
Брати на панщину ходили.
Поки любі їм поганіли.

Шевченко пішов "до школи носити воду школярям". Подумаєте: до школи! До панщини — дика. Від дяка — круглий сирота пішов до пана пасти віниці та впрягати.

Подивився да впряга —
Не мов ягнота...
Обернувся я до хати,
Нема в мене хати!

Коди ми читаємо життєпис Т. Шевченка, написаний українським дрібно-міщанським інтелігентом, то так вигадає, що є тільки три причини, які зробили Шевченка страдальцем: бідність його власної сім'ї, жорстокість діда Енгле-

гарда і кровожадність царя Миколи I.

Коди-ж ми читаємо твори Тараса, то бачимо, що найбільш нещасним робило Шевченка невеличке положення мільйонів його братів, що стогнали на панщині під панською нагайкою. Вибившись на волю (не з тюрми, але з панщини), Тарас попав в панське оточення, попав у вищу школу і своїми талановитими здібностями міг зробити собі панське життя.

Але за горе мільйонів, Тарас ненавидів панства, що

У срибні та залаті,
Мов кабани годовані
Пікали пугати.

Ненавидів, бо бачив, що те срибло й золото омиле людським потом і кровю, що через ті "мол кабани годовані" пуга — мільйони гинуть з голюду й тяжкої праці, як згинули і його родичі.

Тому то, вийшовши з бідної сім'ї, Шевченко остався бідним до самої смерті. Багачів він ненавидів, боровся проти них, бичував їх у своїх творах безмілосердно і не тільки їх, але й самого бога, і це все за тої несправедливості до бідного люду, яку він, Шевченко, бачив довкола себе.

В молодих роках своєї поетичної творчості Шевченко захоплювався козацькою, гайдамаччиною і гетьманщиною. Захоплювався так довго, доки він врів, що ті люде дійсно боролися за визволення бідного поневоленого люду з китів польської шляхти. Однак як тільки Шевченко познайомився як слід з історією гетьманщини, коли він сам пішов між "широ українські" пани, він тоді сказав:

І я прозрієний
Став потроху... догадаюсь,
— Болай не казати!
Кругом мене, де не гляну,
Не люде, а змії...

А оту велику цищу, — Богдана Хмельницького — з якою ширі українські патріоти це й до цієї пори носять як баба з ступою, Шевченко без ваганя викупав в переяславським "багні свинячим".

Шевченко ненавидів всією силою своєї бунтівничої душі російський царат і панство. А в той час шаленої царської самодержавної реакції, серед української інтелігенції почало ширитися українофільство. Деякі українські пани, "потомки гетьмана дурного", любили побавитися "скуки ради" в українській демократизм. Цей демократизм виявлявся в пошанування вишваного сорочки, в балаканню українською мовою, а часами в написанню українською мовою вірша, або якоїсь казочки.

Шевченко запізнався з деяким з тих "демократів". В 1838 році український поет Гребінка писав до Кітків-Основенка про Шевченка: "Є тут один

земляк Шевченко; що то за завзятий писати вірші! Як що напише, так тільки цмокині і вдар руками об полі".

І тільки за ті вірші та ще за те, що Шевченко умів добре співати українські пісні, пани втигнули його між себе. Але не на радість собі.

Раби з кокардою на лобі,
Лакі ж золотий оздобі,
Онуца, сміття з помелу
Його Величества... та й годі!

Писав про них Шевченко, коди добре до них привидився. А про якогось пана Скоропадського, може про батька або свовка "гетьмана" Павла Скоропадського, Шевченко писав:

— Кругом пугати!
Чому ж його не так зовуть?
Чому ж на нього не плюють?
Чому ж не топчуть?

За часів Шевченка на Україні також були патріоти. І Шевченко скор розсудив їхній, такий український, патріотизм:

А патріот, убогий брат,
Дочку й телечку одімає
У мужика — і бог не знає.
А може знає та мовчить?

З цього бачимо, патріоти у всі часи були однакові.

Коди читає твори Шевченка, то навіть не хочеться вірити, що вони писані попер 63 роки тому назад. Здається, що вони писані недавно і якраз про сучасних українських патріотів. Здається, що це якраз до тих, що це й тепер, порозлазились по Парижу, Варшаві, Празі стараються розпродувати Україну, Шевченко каже:

Скаменіть, нездоланкі,
Діти Юродні!
Скаменіть! Будьте люде,
Бо люде вам буде.

Принявши від Тараса цей заслужений дарунок, "діти юродні" тим не зраджують. Вони далі своє провадять, а самого Шевченка лицемірно проголошують "апостолом правди".

Шевченко бачить несправедливість не тільки довкола себе, не тільки на своїй "милій Україні", але він бачить її далеко і поза кордонами.

Кругом неправда і неволя,
Народ замучений мовчить,
А на апостольських престолі
Чернець годований сидить,
Людською кровю торгує
І рай у найми оддає...

Шевченко все хотів зробити, щоби тільки усунути цю неправду і неволю, цю торговлю людською кровю. Він питає людей:

О люде, люде небораки!
Нашо злодея не пані?
Нашо зладея не пері?
Виж такі люде, не собаки!

Він каже людям "прости́тись", повалити ідолів земних і небесних, вимести свою хату і зажити вільним життям без хлопа й пана.

А ось Шевченко молиться:

Волющю...

Царем, всевітним шинкарем,
І дукаті, і талари,
І пуга куті пошани!

Царів кровавих шинкаря,
У пуга куті окуй,
В склепу глибокі замуруй!

Але Шевченко не вірить, що "всєблагий" його послушає. За те він вірить, що прийде час, коди:

А люде тихо,
Без всякого лилого дика,
Царя до ката поведуть.

Шевченко своєю класовою далекорозістю вже бачить, як непокояться царі. Він каже:

Сонце йде
І за собою день веде.
І вже ті хребетніскаї,
Уже вернуться царі,
І буде правда на землі...

А правда на землі буде тоді,

як
Окують царів неситих
В залізній пуга,
І їх, славних, оковами
Ручними окрутять;
І осуять несправедлив
Судом своїм правам.

І умираючи Шевченко лишає нам "Заповіт", в яким каже:

Похуйте та вставайте,
Кайдани порвіте —
І вражою, злою кровю
Волю окропите.

Робітничо-селянська Україна окропила "вражою, злою кровю" свою волю.

Окропила і нині в "сім'ї вільній, новій", шанує пам'ять свого великого поета-бунтаря, що ціле своє життя віддав на службі "отих рабів німих". Він поставив "на сторожі коло їх" своє огненне слово і нема сили, яка його усунула-б.

В Харкові, як доносять про це харківські "Вісті", українська симфонічна оркестра державної опери готує на роковини Шевченка велику концертну програму із творів української музики.

Святкують пам'ять поета-бунтаря і ті українські робітники й селяне, що з ласки своїх такі, українських панів "з кокардою на лобі, лаків в золотій оздобі" — стогнуть в ярмі польської шляхти та румунських бояр. Святкують прибито, сумно і чекають того дня, коли вже й вони окроплять вражою злою кровю свою волю.

Мітингами й концертами шанує пам'ять поета-бунтаря й українське робітництво по цей бік океану.

Тарас Шевченко умер таким же бідним, таким же одиноким сиротою, яким лишився, коди йому було дванадцять літ. Умер він 26. лютого, по старому стилю, на 47 році життя. І наче сторож на високій Чернечій горі над Дніпром стоїть його одинока могила. Але тепер вона не одинока. Тепер відвідують її тисячі тих, за долю яких боровся Шевченко ціле своє життя.

Волющю...

СУСПІЛЬНО-ІСТОРИЧНЕ ЗНАЧІННЯ ШЕВЧЕНКА.

При розгляді соціально-історичної суті Шевченкової творчості кидається в вічі надзвичайний історичний диспанс її, що охоплює низку віків — цілі епохи в розвитку суспільства. Від оглядання на середньовіччя ідеалізовану й обивну романтизмом минувшину через гостру критику сучасності до пророчого заглядання в майбутність, — в такому напрямі розвивається Шевченко як поет, сплітаючи до купи ідеології різних епох і поезію соціальної революції оздоблюючи стародавніми релігійними візерунками.

З погляду суспільно-історичного в розвитку поетичної творчості Шевченка схематично можна намітити такі етапи: 1) ідеалізація козацько-гетьманської України й ідейний зв'язок з українським панством; 2) розвінчання гетьманів та старшин і критика земель з освічених поміщиків; 3) повстання проти феодально-кріпаковласницького ладу й ненависть до царів, панів і попів; 4) прагнення в майбутнє царство рівності, волі та братерства без поділу суспільства на ворожі табори з неясними уявами про безкласове суспільство. Але в цій еволюції поета від національної ро-

мантики до соціальної революції незмінно лишалася класова основа його творчості, і вона й визначила цей напрям її розвитку. Ця основа — закріплене й придушене селянство, найубогіші шари його — майбутній найманний пролетаріат.

В самій еволюції соціально-історичного змісту поезії Шевченка ніби відбивається ціла історія селянської ідеології, що подвоюється між далеким дофеодалізм минулим вільної колонізації — "займанщини" з селянським привіллям, або прийимні з кращим супроти кріпацтва й панщини в сучасному життєм, і між майбутнім пролетарським світом, що в нього упрірається воно нижчими своїми шарами — наймислука кращого життя. Пришукана економічно й національно з усім тгарем гніту найбільше якраз на селянстві країна була ґрунтом, що в ньому класова мужицька ідеологія Шевченка розвивалася і відбивала його в усіх своїх виявах. І от ця придушена Україна, а в ній придушене кріпацтво селянство й багтрайство власне й визначають цілу постать їхнього Кобзаря.

Є в Шевченка один вірш, написаний у 1860 році, що дає найкращий підсумок цілого поета. Ось цей вірш:

"СУДНА РАДА", малюнок Т. Г. Шевченка, з серії "Житописноі України".

"Бували війни й військовий сари:
Галагани і Кислі, і Кочубей-Ногой,
Було добра то чимало!
Минуло все та не пропало —
Осталися шашей: трогать
Жеруть і тьвіт старого діда.
А од коріння тило, або?
Зелені парості ростуть.
І виростуть; і без сокири
Аж заревет та заруде,
Козак безерхня упале,
Розсіють вашого кумира,
Людської шашей! Нинька,
Дядько отечества чужого!
Не стане ізола святого,
І нас не стане! Бувайки
Та кривина, а більш нічого
Не виросте над нашим трупом!
І стане купою на куні
Смердячий гній, — і все те, все
Потроху вітер рознесе:
А ми помолосимо Богу
І небагатий і небог".

Тут зведемо до купи всю суспільно-історичну ідеологію Шевченка. Починається з історичної минувшини козацько-старшинської України (Галагани, Кислі, Кочубей). З цим "добрим" поет покітвється, а крім того що минулу історію України догрізають "людські шашей" — сучасні поетів земліки — поміщики — "дядьки отечества чужого" — царської Росії. Та й їх чекає та сама доля, бо од коріння, від народу ростуть нові сили. Ці сили, обовязково, у вигляді козака, росторшуть "дарський лад і зніщать панство так, що й смердячий гній його вітер рознесе. Тоді настане так бажаний рай на землі без багатих і вбогих. Тут не обходиться й без бога.

Такий Шевченко для сучасності — для пролетарського соціалізму — є, звичайно, пережиток минулого. І суперечить на тему, чи соціаліст чи не соціаліст Шевченко, є марна трата часу. Соціалізм в сучасному розумінні він не був і не міг бути в умовах напів феодальних, — кріпацько-власницьких, — відносин, коли капіталізм і буржуазне суспільство, — як вихідний пункт для розвитку пролетарського соціалізму (комунізму Маркса-Енгельса) ще майже не існували.

Але це аж ніяк не зменшує величезно суспільно-історичного значіння Шевченка для сучасного пролетаріату. І це його значіння полягає в тім, що він був поетом борцем за визволення соціальної верстви — матери сучасної робітничої класи, тієї верстви, що визволення, що злобуває лише в боротьбі цієї класи проти капіталізму і в поваленні його.

Поет-кріпак, співець трудових мас, виразник свідомості зародків пролетаріату в кріпацькому суспільстві, — Шевченко стоїть у тому таборі суспільної боротьби, що через різні етапи людської історії іде до визволення людства від усіх кайданів, від класового поділу та гніту — й визиску одної частини людей іншою. Пролетаріат — остання в історії людського суспільства експлуатована й пригнічена клас — шанує як своїх попередників і провозвісників всіх тих, хто на різних ступенях історії був у лавах визискуваних, хто боровся проти експлуататорів.

А цього Шевченкові заперечити ніхто не може. Порожденні зиданням в кріпачко-наймитській родині, поет-Кобзар всю соціальну душу своєї верстви вклав у свою поезію. Його люта ненависть до гнобителів роботащих мас, убогого люду, до панів, попів

РЕАКЦІЯ В ЛИТВІ.

Один з вождів робітничого руху в Литві проїздом через Берлін дав співробітничку "Іманіте" такі відомості про сучасну реакцію в Литві. Реакція ця за останні місяці набула особливо острих форм.

Пануюча партія, партія "християнських демократів" хоч і дістала лише незначну більшість під час виборів союму (40 мандатів проти 38), провадить огидну диктатуру. Політична позиція б'ється в кожному учасникові робітничого руху, або навіть буржуазно-патрифічного, ворога Литви і негано його арештує. Так бувшого президента Литви Сметану було кинудо до в'язниці, а проф. Вольдемараса визнано за Ковно тільки тому, що обидва висловилися проти нової дружньої політики що до Польщі, уряд котрої вірно служить Франції. Литва на дорозі до того, щоб стати васалом французького імперіалізму та милітаризму.

Фінансові трудності, котрі відчуває уряд, служать підставою для звільнення всіх урядовців, котрі не належать до урядової партії. На цій підставі було звільнено першорядних урядовців, фаховців та техніків першої якості. В міністерстві хліборобства, "наприклад", немає жадного фаховця. В міністерстві освіти відомого педагога, професора і заступника міністра, Мазіотаса звільнено без жадної підстави. Недавно в міністерстві освіти розіслані обіжний лист, в котрому пропонується всім учителям Литви подати від політичної поліції чи духовної католицької влади свідчення "політичної благонадійності". Всі ті учителя, котрі не подадуть таких свідчень будуть звільнені.

Особливо переслідувано професійні спілки та робітничі партії. Комуністичну партію розпущено. Уряд розпочав процес проти народників (ес-ерів) з метою ліквідувати всіх вождів цієї партії. Під час виборів до союму всіх кандидатів робітничих партій було арештовано, 14-го січня увязнено в Ковельській тюрмі вождя соціалістів Н. Янушкевича, котрий колись був членом російської думи. З вождів робітників, арештованих урядом, можна назвати Ф. Болтана, арештованого в березні 1923 року зневідомих причин, Стефайтіса і В. Карозаса. Останній зараз важко хорий і лежить в тяжкій в'язниці в Ковно. Вязні скаржаться на жорстоке поводження. Так, активна соціалістична робітниця Макевич пішки мусіла пройти 50 верст від свого помешкання до Ковенської в'язниці. Там її замкнуто в камері, в котрій було 18 ступенів холоду. Вона заворувала на тиф. Соціалістична фракція союму виступила з інтерпелляцією з приводу цих безпідставних арештів та долі арештованих. Уряд має намір довести скасування парламентської недоторковості соціалістичних депутатів і розпочати проти них величезну судову розправу.

Робітничі партії Литви мають намір випустити відозву до робітництва всього світу, щоби заплямувати реакційну захханалю.

Похуйте та вставайте,
Кайдани порвіте —
І вражою, злою кровю
Волю окропите!

Нове трудове суспільство виросте на руїнах і крові старого гнобительського класового ладу, і не забуде це суспільство виконати кінцеву частину заповіту Тараса:

"І мене в сем'ї великій,
В сем'ї вільній, новій,
Не забудьте пом'янути
Незлим тихим словом".

Пролетарське суспільство "поки живуть люде" шануватиме великого співця трудового люду — невольників-наймитів, і в пантеоні великих людей — борців за визволення праці від всякого гніту й визиску її паразитичними командними класами — збудує величезного пам'ятника і нашому КОБЗАРЕВІ.

А. Річицький.

НЕ ТАК ТІ ВОРОГИ.

Не так тій вороги,
Як добрі люде —
І окрадут, жалкуючи,
Плечуки осуять,
І попросять тебе в хату,
І будуть агитати,
І питать тебе про тебе,
Щоб потім сьміятись,
Щоб з тебе сьміятись,
Щоб тебе добити.

Без ворогів можна в світі
Як небудь прожити!
А ці добрі люде
Найдуть тебе всюди,
І на тім світі добраги,
Тебе не забудуть.

Тарас Шевченко.

ТАРАС Г. ШЕВЧЕНКО (портрет написаний ним самим рік перед смертю.)

КУПУЙТЕ, ДОКИ ЧАС!

В адміністрації "Укр. Роб. Вістей" є ще невелике число нових, незвичайно шпих книжок робітничого письменника М. Ірвана:

ТРАГЕДИЯ ПЕРШОГО ТРАВНЯ. Це найбільш том споминів з горько-жаркої війни на Україні в 1919-1920 роках. Шпа 50 шт.

ФІЛЬМИ РЕВОЛЮЦІЇ. Дуже цікаві оповідання, які повнізали вже в перекладах в чужих мовах. Шпа 25 шт.

ДВНАНАДЦЯТЬ. З портретом т. М. Ірвана. Це історія повстання ватаги ті. Мельничука, Шеремети і Пелка. Шпа ... 50 шт.

БЕЗРОБІТТІ. Опіс робітничих злиднів в час безробіття. Шпа 30 шт.

В кожного свідомого робітника повинні бути ці книжки обовязково! Спішіть з замовленнями, які враз з грішним шпїт на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard & McGregor Sts.
Winnipeg, Man.

